تعادل

WWW.TAADOLNEWSPAPER.IR | سه‌شنبه ۵ اسفند ۱۴۰۴ | ۶ رمضان ۱۴۴۷ | سال دوازدهم | شماره ۳۲۶۶ | Tue. Feb 24, 2026

صاحب امتیاز: موسسه رسانه نگاران خوب اندیش
مدیر مسوول: حجت طهماسبی
سردبیر: حجت طهماسبی
نشانی: خیابان ستارخان - خیابان کوثر دوم - بن بست مینو
تلفن: ۶۶۴۲۰۷۶۹ - نمابر: ۶۶۴۲۰۴۱۷
چاپ: همشهری ۲ - توزیع: نشر گستر امروز - تلفن: ۶۱۹۳۳۰۰۰
سازمان شهرستان‌ها: ۶۶۱۲۶۰۸۸
اذان ظهر: ۱۲:۱۸ | اذان مغرب: ۱۸:۱۳ | اذان صبح فردا: ۰۵:۱۶
info@taadolnewspaper.ir
مرامنامه اخلاقی روزنامه تعادل در وبسایت رسمی روزنامه در دسترس است

خبر روز

تجمع سه روزه کارگران سیمان خوزستان

حدود ۱۵۰ کارگر کارخانه سیمان خوزستان که از شرایط بعد از تبدیل وضعیت شغلی خود رضایت ندارند از روز دوم اسفند دست به اعتراض صنفی زده‌اند. یکی از کارگران سیمان هفتکل به ایلنا گفت: حدود ۱۵۰ کارگر از مجموع ۸۰۰ کارگر سیمان خوزستان هستیم که از حدودا یک سال پیش از پیمانکاری به یک شرکت تامین نیرو زیر مجموعه شرکت اصلی تبدیل وضعیت شده‌ایم اما تغییری در وضعیت شغلی‌مان ایجاد نشده است. او افزود: بعد از سال‌ها انتظار برای تبدیل وضعیت و عقد قرارداد با شرکت اصلی، هنوز تغییری در شرایط کاری خود احساس نکرده‌ایم. در حقوق ما نه تنها افزایشی انجام نشده بلکه دریافتی‌هایمان به نسبت قبل کاهش یافته است. کارگران قراردادی، پیمانکاری و رسمی سیمان خوزستان کارهای یکسانی را انجام می‌دهند اما قراردادهایشان متفاوت است و فیش حقوقی نشان از پرداخت‌های متفاوت دارد.

نظام سلامت زیر بار ۱۸۰ همت بدهی؛ هشدار درباره تبعات مالی و درمانی

سلامت در محاصره کمبود منابع تجهیزات فرسوده و هزینه‌های افسار گسیخته

گزارش

معاون توسعه مدیریت و منابع وزارت بهداشت با بیان اینکه نظام سلامت در حال حاضر حدود ۱۸۰ همت بدهی انباشته دارد، گفت: اگر این منابع به‌موقع تخصیص می‌یافت، بخش قابل توجهی از مشکلات موجود حل و فصل می‌شد. طاهر موهبتی افزود: برای پرداخت بدهی‌ها ۸۰ همت پیش‌بینی شده بود و همچنین تسویه بدهی‌های بیمه‌ای به‌منظور به‌روز شدن مطالبات در دستور کار قرار داشت، اما تاکنون تنها حدود ۱۰ همت محقق شده است. او تصریح کرد: اگر این منابع به‌موقع تخصیص می‌یافت، بخش قابل توجهی از مشکلات موجود حل و فصل می‌شد؛ با این حال، با مدیریت صحیح می‌توان از شرایط فعلی عبور کرد.

بدهی انباشت نظام سلامت نشانه‌ای از فشاری ساختاری است

انباشت ۱۸۰ همت بدهی در نظام سلامت، صرفاً یک شاخص مالی یا عددی در گزارش‌های اداری نیست؛ این رقم نشانه‌ای از فشاری ساختاری است که امروز در لایه‌های مختلف خدمات درمانی خود را نشان می‌دهد؛ از اتاق‌های عمل بیمارستان‌های دولتی گرفته تا نسخه‌هایی که بیماران با نگرانی از قیمت دارو در دست دارند. اظهارات اخیر طاهر موهبتی، معاون توسعه مدیریت و منابع وزارت بهداشت، درباره بدهی انباشته ۱۸۰ هزار میلیارد تومانی نظام سلامت و تحقق تنها ۱۰ همت از ۸۰ همت پیش‌بینی شده برای تسویه بخشی از این بدهی‌ها، بار دیگر وضعیت مالی شکننده این بخش حیاتی را به صدر توجهات بازگردانده است.

نظام سلامت یک اکوسیستم مالی به‌هم پیوسته است

فرید خادمی، کارشناس اقتصاد سلامت در این باره به «تعادل» می‌گوید: «نظام سلامت یک اکوسیستم مالی به‌هم‌پیوسته است.» وقتی ۱۸۰ همت بدهی انباشته وجود دارد، یعنی بیمارستان‌ها به شرکت‌های دارویی بدهکارند، شرکت‌های دارویی به تأمین‌کنندگان مواد اولیه بدهکارند و این زنجیره بدهی تا جایی ادامه پیدا می‌کند که کل بازار سلامت دچار بی‌ثباتی می‌شود. در چنین شرایطی شرکت‌های تأمین‌کننده دارو و تجهیزات پزشکی برای کاهش ریسک خود، فروش اعتباری را محدود می‌کنند یا قیمت‌ها را افزایش می‌دهند. این موضوع مستقیماً بر هزینه تمام‌شده خدمات درمانی اثر می‌گذارد. «وقتی بیمارستان نتواند تجهیزات و ملزومات را با قیمت مناسب تهیه کند، یا کیفیت خدمات افت می‌کند یا هزینه به‌شکل‌های مختلف به بیمار منتقل می‌شود. این کارشناس اقتصاد سلامت تاکید می‌کند: یکی از پیامدهای مهم این وضعیت، کاهش قدرت چانه‌زنی نظام سلامت در خرید راهبردی تجهیزات و دارو است؛ چرا که فروشندگان در شرایط بدهی انباشته، تمایل کمتری به ارایه تخفیف یا شرایط پرداخت مناسب دارند.

تعویق سرمایه‌گذاری؛ تصمیمی ناگزیر اما پرهزینه

نوید خادمی، خاطرنشان می‌کند: در شرایط کمبود نقدینگی، مدیران بیمارستان‌ها ناچارند اولویت را به پرداخت حقوق و هزینه‌های جاری بدهند. وقتی منابع کافی نباشد، طبیعی است که خرید دستگاه جدید به تعویق بیفتد. اما این تعویق، در بلندمدت هزینه بیشتری تحمیل می‌کند، چون خرابی‌های مکرر، کاهش بهره‌وری و حتی ارجاع بیماران به بخش خصوصی را به دنبال دارد. او اضافه می‌کند: ارجاع بیماران به مراکز خصوصی به‌دلیل خرابی یا نبود تجهیزات در بیمارستان‌های دولتی، به معنای افزایش مستقیم پرداخت از جیب مردم است، زیرا تعرفه‌های بخش خصوصی به‌مراتب بالاتر است و پوشش بیمه‌ای نیز محدودتر عمل می‌کند.

افزایش سهم پرداخت از جیب مردم

این کارشناس اقتصاد سلامت در بخش دیگری می‌گوید: یکی از شاخص‌های مهم در ارزیابی عدالت در نظام سلامت، سهم پرداخت مستقیم مردم از هزینه‌های درمان است. در سال‌های اخیر، به دلیل رشد هزینه‌ها و ناکافی بودن پوشش بیمه‌ای، سهم پرداخت از جیب افزایش یافته است. این موضوع به‌ویژه برای دهک‌های پایین درآمدی نگران‌کننده است. او توضیح می‌دهد: وقتی بیمه‌ها به دلیل کمبود منابع نتوانند مطالبات بیمارستان‌ها را به‌موقع پرداخت کنند، بیمارستان‌ها نیز در ارایه خدمات اعتباری به بیمه‌شدگان محدودیت ایجاد می‌کنند. در برخی موارد، بیمار مجبور است بخشی از هزینه را نقدی بپردازد و بعداً از بیمه پیگیری کند؛ فرآیندی که همزمان بر استرس و هم برای بسیاری از خانواده‌ها دشوار. خادمی خاطرنشان می‌کند: افزایش قیمت دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی نیز فشار مضاعفی بر بیماران وارد کرده است. وقتی بیمار مبتلا به یک بیماری مزمن است و باید ماهانه دارو تهیه کند، هر افزایش قیمت، مستقیماً بر معیشت خانواده اثر می‌گذارد.

تأثیر بر کیفیت خدمات و نیروی انسانی

خادمی با اشاره به اینکه انباشت بدهی‌ها تنها به تجهیزات و بیماران محدود نمی‌شود، تأخیر در پرداخت کارانه‌ها و مطالبات کادر درمان نیز انگیزه نیروی انسانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد، اظهار می‌دارد: نیروی انسانی مهم‌ترین دارایی نظام سلامت است. اگر پزشک و پرستار احساس کنند مطالباتشان با تأخیر طولانی پرداخت می‌شود، رضایت شغلی کاهش می‌یابد و احتمال مهاجرت یا خروج از بخش دولتی افزایش پیدا می‌کند. او می‌افزاید: ترکیب تجهیزات فرسوده، کمبود منابع و فشار کاری بالا، می‌تواند کیفیت خدمات را در بلندمدت تحت تأثیر قرار دهد. وقتی پزشک با دستگاه قدیمی کار می‌کند و همزمان نگران وضعیت مالی بیمار است، تمرکز و کارایی کاهش می‌یابد.

بیمارستان‌های دولتی و تجهیزات فرسوده

علی زنبق، متخصص تجهیزات پزشکی نیز با اشاره به تبعات فرسودگی تجهیزت بیمارستانی به «تعادل» می‌گوید: یکی از نگران‌کننده‌ترین پیامدهای کمبود منابع، فرسودگی گسترده تجهیزات در بیمارستان‌های دولتی است. بسیاری از این مراکز سال‌هاست که به دلیل کمبود اعتبارات عمرانی و سرمایه‌ای، نتوانسته‌اند دستگاه‌های حیاتی خود را نوسازی کنند. او که سابقه فعالیت در چند مرکز درمانی بزرگ کشور دادرد، می‌افزاید: هر دستگاه پزشکی یک عمر مفید مشخص دارد که براساس تعداد کارکرد، سال تولید و شرایط نگهداری تعیین می‌شود. وقتی این عمر مفید به پایان می‌رسد، دقت دستگاه کاهش می‌یابد و احتمال خطا بالا می‌رود. این متخصص تجهیزات پزشکی ادامه می‌دهد: در حوزه تصویربرداری پزشکی، مانند دستگاه‌های سی‌تی‌اسکن، ام‌آر‌آی یا رادیولوژی، فرسودگی می‌تواند به کاهش کیفیت تصویر و در نتیجه خطای تشخیصی منجر شود. «اگر تصویر واضح نباشد یا دستگاه کالیبراسیون دقیق نداشته باشد، احتمال تشخیص اشتباه افزایش می‌یابد. این یعنی بیمار ممکن است دیرتر درمان شود یا درمان نادرست دریافت کند.»

استاندارد جهانی استفاده از تجهیزات پزشکی در دنیا ۷ تا ۱۰ سال است

علی زنبق تاکید می‌کند: در برخی بیمارستان‌های دولتی دستگاه‌هایی با بیش از ۱۵ سال کارکرد همچنان در حال استفاده هستند، در حالی که استاندارد جهانی برای بسیاری از تجهیزات پیشرفته، بین ۷ تا ۱۰ سال است. نگهداری از دستگاه‌های قدیمی هم هزینه‌بر است. قطعات یدکی کمیاب می‌شود و تعمیرات مکرر، هزینه‌های جاری را افزایش می‌دهد. او هشدار می‌دهد: فرسودگی تجهیزات تنها به حوزه تشخیص محدود نمی‌شود. در اتاق‌های عمل نیز دستگاه‌های بیهوشی، مانیتورینگ علائم حیاتی و تجهیزات استریل اگر به‌موقع تعویض نشوند، می‌توانند ایمنی بیمار را به خطر بیندازند. در پزشکی، ایمنی خط قرمز است. هر درصد افزایش خطا، می‌تواند به عوارض جبران‌ناپذیر منجر شود.

حوزه دارو و تجهیزات نقطه حساس بحران

علی زنبق ادامه می‌دهد: در سخنان معاون وزارت بهداشت نیز بر اهمیت راهبردی حوزه دارو و تجهیزات پزشکی تأکید شده است. در واقع بخش زیادی از فناوری‌های پیشرفته پزشکی وابسته به واردات یا مواد اولیه وارداتی است. نوسانات ارزی و تأخیر در پرداخت‌ها، این حوزه را به‌شدت آسیب‌پذیر می‌کند. نبود برنامه منسجم برای نوسازی دوره‌ای تجهیزات، باعث می‌شود بیمارستان‌ها به‌صورت مقطعی و در شرایط بحرانی اقدام به خرید کنند؛ در حالی که در بسیاری از کشورها، چرخه نوسازی از پیش طراحی شده و منابع آن به‌طور پایدار تأمین می‌شود.

راه برون‌رفت؛ اصلاح ساختار و تأمین پایدار منابع

علی زنبق در پاسخ به این سوال که راه برون‌رفت از شرایط کنونی چیست، پاسخ می‌دهد: عبور از بحران بدهی انباشته، نیازمند مجموعه‌ای از اصلاحات ساختاری است. نخست باید بودجه‌های مصوب به‌طور کامل و به‌موقع تخصیص یابد. دوم، نظام بیمه‌ای باید اصلاح شود تا پرداخت‌ها منظم و قابل پیش‌بینی باشد. سوم، باید به سمت خرید راهبردی خدمات و افزایش بهره‌وری حرکت کنیم. او اضافه می‌کند: تعریف منابع پایدار برای نظام سلامت، مانند مالیات‌های مرتبط با کالاهای آسیب‌رسان به سلامت، می‌تواند بخشی از کسری‌ها را جبران کند. این متخصص تجهیزات پزشکی تأکید می‌کند: نوسازی تجهیزات نباید به عنوان هزینه، بلکه به عنوان سرمایه‌گذاری در ایمنی و کیفیت دیده شود. «هر ریالی که برای پیشگیری از خطای پزشکی و افزایش دقت تشخیص هزینه می‌شود، در واقع از هزینه‌های سنگین‌تر درمان‌های پیچیده و عوارض بعدی جلوگیری می‌کند.»

جمع‌بندی

بدهی ۱۸۰ همتی نظام سلامت، صرفاً یک چالش حسابداری نیست؛ این بدهی در قالب دستگاه‌های فرسوده، صف‌های طولانی، هزینه‌های سنگین درمان و نگرانی خانواده‌ها خود را نشان می‌دهد. اگرچه مدیران بر مدیریت بهینه منابع و عبور از شرایط سخت تأکید دارند، اما کارشناسان هشدار می‌دهند که بدون تخصیص واقعی و پایدار اعتبارات و اصلاح ساختار مالی، این چرخه بدهی ادامه خواهد یافت. در نهایت، آنچه در این میان بیش از همه اهمیت دارد، حفظ کیفیت و ایمنی خدمات برای بیماران است. نظام سلامت زمانی می‌تواند ماموریت خود را به درستی انجام دهد که هم از نظر مالی پایدار باشد و هم از نظر تجهیزاتی و انسانی در سطحی استاندارد قرار گیرد؛ در غیر این صورت، هزینه بحران مالی نه تنها بر دوش بیمارستان‌ها، بلکه مستقیماً بر دوش مردم سنگینی خواهد کرد.

روی خط خبر

نرخ «ترک تحصیل» دبیرستانی‌ها کاهشی شد

معاون آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش با استناد بر گزارش‌های مرکز آمار ایران گفت: سال گذشته شاهد افزایش پوشش واقعی متوسطه اول از ۸۹.۷ به ۹۱.۷ درصد بودیم. در متوسطه دوم از ۷۹.۶ به پوشش ۸۲.۷ درصد رسیدیم. نرخ ترک تحصیل متوسطه اول از ۶.۴۱ به ۳.۳۹ کاهش یافت همچنین نرخ ترک تحصیل در متوسطه دوم نیز از ۲.۶۹ به ۱.۶۲ درصد کاهش یافته است. مصطفی آذرکیش گفت: متوسطه اول دوره هویت‌یابی و استعدادیابی دانش‌آموز است، کل آموزش متوسطه حلقه اتصال بین آموزش عمومی، آموزش عالی و بازار است از این لحاظ یکی از راهبردی‌ترین و کلیدی‌ترین دوره‌هاست که بسیار حائز اهمیت است. وی با بیان اینکه در متوسطه اول ۲۸۱۲۲ مدرسه داریم که ۲۳۰۲۵ مدرسه دولتی و ۵۰۹۷ مدرسه غیردولتی است ادامه داد: در متوسطه دوم نظری ۱۱۹۵۱ مدرسه وجود دارد که ۹۰۲۰ مدرسه دولتی و ۲۹۳۱ مدرسه غیردولتی است. مدارس فنی و حرفه‌ای و کاردانش براساس آنچه در سامانه به عنوان کد ثبت‌شده ۱۰۵۴۲ کد آموزشگاهی هنرستانی داریم که ۹۲۷۸ کد دولتی است. همچنین ۵۸۱۸ فنی و حرفه‌ای و ۴۷۲۴ کاردانش هستند. اولین برنامه شناسایی، جذب و نگهداشت بازماندگان از تحصیل است که براساس گزارش منتشر شده مرکز آمار ایران، در سال گذشته شاهد افزایش پوشش واقعی در متوسطه اول از ۸۹.۷ درصد به ۹۱.۷ درصد بودیم. در متوسطه دوم از ۷۹.۶ درصد به ۸۲.۷ درصد رسیدیم. نرخ ترک تحصیل در متوسطه اول از ۶.۴۱ به ۳.۳۹ کاهش یافته است یعنی شاهد بهبود شرایط هستیم، همچنین نرخ ترک تحصیل در متوسطه دوم از ۲.۶۹ به ۱.۶۲ درصد کاهش پیدا کرد یعنی شاهد بهبود شرایط بودیم.

افت شدید دمای کشور طی هفته آینده

رییس مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی سازمان هواشناسی ضمن اشاره به افت شدید دمای کشور طی هفته آینده گفت: زمستان خشکی آغاز شده است که می‌تواند بر ذخیره برفی تاثیر بگذارد. احد وظیفه افزود: دما از ابتدای سال آبی جاری (اول مهر تا پایان شهریور سال بعد) یک درجه بالاتر از میانگین بلندمدت بوده است ولی به‌خصوص طی دو هفته اخیر به‌شدت گرم‌تر از معمول ثبت شد، به‌طوری که بعضی روزها میانگین دمایی کشور حدود ۵ تا ۸ درجه سانتیگراد بالاتر از نرمال بود. دمای استان‌های جنوب کشور به‌ویژه استان‌های حاشیه خلیج‌فارس ۲ تا ۳ درجه سانتیگراد بالاتر از نرمال بود ولی دمای استان‌های شمالی ۷ تا ۱۰ درجه سانتیگراد گرمتر از میانگین بلندمدت به ثبت رسید. وی ادامه داد: طی هفته جاری دمای اغلب مناطق شمال تا شرق کشور حدود ۳ تا ۶ درجه بالاتر از نرمال پیش‌بینی می‌شود. ما انتظار داریم دوشنبه تا چهارشنبه (۴ تا ۶ اسفندماه) موجی از عرض‌های شمالی، دامنه‌های البرز، سواحل شمالی کشور عبور کند که موجب بارش در شمال غرب و سواحل شمالی کشور می‌شود. بارش در تهران بسیار پراکنده و بیشتر در مناطق کوهستانی خواهد بود. رییس مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی سازمان هواشناسی با بیان اینکه هفته بعد با افت حدود ۶ درجه‌ای دمای میانگین مواجهیم، تصریح کرد: از یکشنبه (۱۰ اسفند ماه) به بعد افت دمای شدید را تجربه خواهیم کرد. وظیفه در پایان درباره ذخیره برفی کشور گفت: از نیمه دوم آذر تادی ماه، هوا سرد و بارش برف خوب بود و ذخیره برفی افزایش پیدا کرد اما نیمه دوم بهمن شرایط مناسبی نداشتیم. بارش‌ها به‌شدت افت کرد و اسفند هم خشک خواهد بود علاوه بر آن با افزایش شدید دما مواجه شده‌ایم که سبب ذوب شدید برف می‌شود، در نتیجه ذخیره برفی کاهش پیدا می‌کند.

۲۸۳ فوتی و ۷۵۰۰ مجروح در تصادفات تهران به دلیل بی‌توجهی به فاصله طولی

رییس مرکز اطلاع‌رسانی پلیس راهور تهران بزرگ اعلام کرد بی‌توجهی به فاصله طولی عامل اصلی ۲۸۳ فوتی و ۷۵۰۰ جرحی تصادف در تهران از ابتدای سال است. سرهنگ علی اصغر شریفی، رییس مرکز اطلاع‌رسانی پلیس راهور تهران بزرگ اظهار کرد: رعایت فاصله طولی با خودروی جلویی مهم‌ترین راه پیشگیری از تصادفات، به‌ویژه تصادفات زنجیره‌ای است. وی توضیح داد: مجموع زمان واکنش مغز و خودرو در مواجهه با خطر حدود ۰۸ ثانیه طول می‌کشد و در این فاصله، خودرو همچنان در حرکت است. وی افزود: مسافت توقف خودرو به عواملی مانند سلامت سیستم ترمز، کیفیت لاستیک‌ها، وضعیت جاده و تمرکز راننده بستگی دارد. به عنوان مثال، در سرعت ۱۰۰ کیلومتر بر ساعت، مسافت توقف خودرو در شرایط ایده‌آل حدود ۷۸ متر است و در شرایط نامناسب این مسافت بیشتر خواهد شد. سرهنگ شریفی درباره تخلفات حواس‌پرتی رانندگان گفت: بیش از ۸۳۴ هزار فقره استفاده از تلفن همراه و حدود ۶۴ هزار فقره خوردن و آشامیدن حین رانندگی ثبت شده است که از عوامل مهم تصادفات هستند.

شرکت ملی نفت ایران
شرکت نفت فلات قاره ایران

آگهی فراخوان ارزیابی کیفی مناقصه عمومی و یک مرحله‌ای شماره ۱۴۰۲/۱۲۱/م ب/ت۳
اجرای پروژه تعمیرات اساسی دیزل ژنراتور کاترپیلار پایانه شناور صادراتی خلیج فارس (نوبت اول)

شرکت نفت فلات قاره ایران در نظر دارد فراخوان ارزیابی کیفی مناقصه فوق الذکر را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان ارزیابی کیفی صرفا از طریق درگاه ستاد به آدرس www.setadiran.ir و شماره فراخوان ۲۰۰۴۰۹۴۰۹۵۰۰۰۰۱۵ انجام خواهد شد.
لازم است پیشنهاد دهندگان در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در فراخوان محقق سازند.
اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گزار:
تلفن: ۲۳۳۸۸۰۷۴-۲۳۳۸۸۰۷۳-۰۲۱
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت:
مرکز تماس: ۱۴۵۶-۰۲۱
دفتر ثبت نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸
شناسه ۲۱۳۴۶۵۹ | روابط عمومی شرکت نفت فلات قاره ایران

سامانه پیامکی روزنامه تعادل
به شماره ۳۰۰۰۵۳۲۰ در دسترس شماست
مخاطبان عزیز می‌توانند نظرها، انتقادات و پیشنهادهای خود درمورد مطالب مختلف روزنامه را با ذکر جزئیات به این سامانه پیامک نمایند.

رویداد

تبلیغ بادیگارد شخصی و شکل‌گیری بازار موازی امنیت

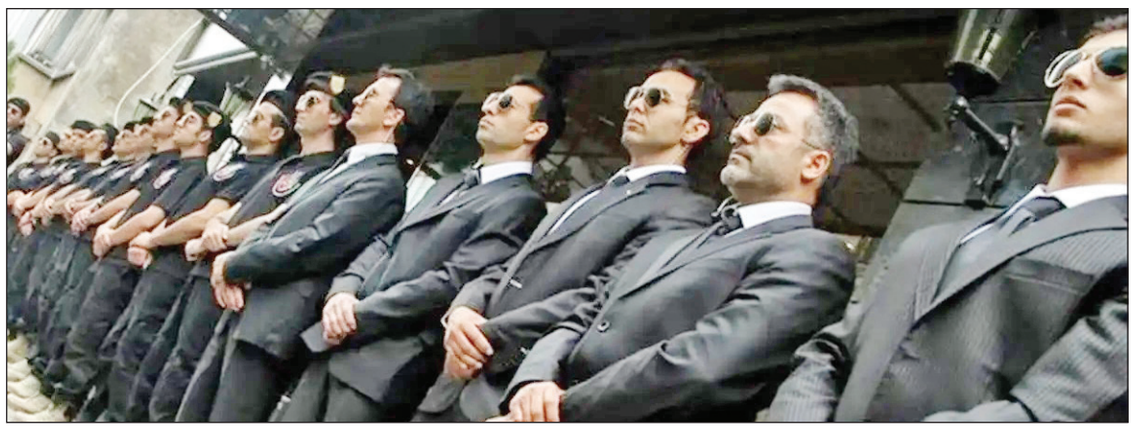

مدتی است که آگهی‌هایی با عنوان «استخدام بادیگارد شخصی» یا «ارایه خدمات محافظ شخصی» در برخی سایت‌های آگهی و شبکه‌های اجتماعی بیشتر به چشم می‌خورد؛ آگهی‌هایی که با وعده تأمین امنیت افراد، همراهی در ترددهای شهری یا محافظت در موقعیت‌های خاص منتشر می‌شوند و حتی در مواردی مانند پیگیری و وصول مطالبات یا حتی تعقیب خدمات ارایه می‌دهند. افزایش این دست تبلیغات پرسش‌هایی را ایجاد کرده است؛ از جمله اینکه آیا اساساً داشتن بادیگارد شخصی در چارچوب قوانین ایران مجاز است یا نه، چنین خدماتی چه ضوابطی دارد و انتشار این آگهی‌ها می‌تواند تخلف محسوب شود یا خیر؟

قانون، بادیگارد شخصی را به رسمیت نشناخته است

مهدی خاقانی اصفهانی، جرم‌شناس و عضو هیات علمی پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی در پاسخ به این پرسش که آیا شهروندان عادی می‌توانند برای خود بادیگارد شخصی استخدام کنند؟ به ایلنا گفت: از منظر حقوق اداری-انتظامی، استخدام «بادیگارد شخصی» به معنای رایج آن مجاز نیست. براساس آیین‌نامه اجرایی موسسات خدمات حفاظتی و مراقبتی (مصوب ۱۳۸۸ و اصلاحی ۱۳۹۹)، شرکت‌های دارای مجوز فقط می‌توانند خدماتی مانند حفاظت فیزیکی و الکترونیکی از اماکن فاقد رده حفاظتی، کنترل تردد، تأمین امنیت جابه‌جایی اموال و اسناد بهادار و فعالیت‌های پیشگیرانه از جرم ارایه دهند. در تبصره ۳ ماده ۱۱ این آیین‌نامه نیز تأسیس «محافظ شخصی (بادیگارد)» و «کارآگاه خصوصی» به‌صراحت غیرمجاز اعلام شده است. او افزود: بنابراین به کارگیری فردی با عنوان «محافظ شخصی» در قالبی که عموم مردم از بادیگارد می‌شناسند، در چارچوب این مقررات قرار نمی‌گیرد. با این حال، شهروندان می‌توانند با مراجعه به موسسات دارای مجوز و تحت نظارت پلیس، از خدمات قانونی مانند نگهبانی اماکن، تأمین امنیت مراسم و رویدادها، کنترل دسترسی یا حمل اموال و اسناد بهادار استفاده کنند. تفاوت اصلی این است که قانون، حفاظت از افراد به سبک بادیگارد شخصی را به رسمیت نمی‌شناسد، اما دریافت خدمات حفاظتی مجاز از موسسات تحت‌نظارت پلیس را مجاز می‌داند. بنابراین هرگونه قرارداد یا آگهی که به سمت حفاظت شخصی خارج از این چارچوب برود، از چارچوب قانونی فاصله می‌گیرد. وی در پاسخ به این سوال که آیا داشتن محافظ شخصی نیاز به مجوز خاص دارد و این مجوز را چه نهادی صادر می‌کند، گفت: اگر منظور از محافظ شخصی همان بادیگاردی است که مردم معمولاً می‌شناسند، باید گفت چنین عنوانی در قانون وجود ندارد و بنابراین مجوز مستقلی هم برای آن صادر نمی‌شود. چیزی که قانون اجازه داده، «موسسات خدمات حفاظتی و مراقبتی» است و هر موسسه برای فعالیت خود باید پروانه دریافت کند، نه هر فردی که بخواهد بادیگارد باشد. خاقانی اصفهانی در پاسخ به این سوال که تفاوت محافظ شخصی قانونی با فردی که صرفاً خود را بادیگارد معرفی می‌کند چیست؟ گفت: در چارچوب حقوقی ایران، باید بین «خدمات حفاظتی و مراقبتی مجاز» و چیزی که در عرف فضای مجازی به‌نام «بادیگارد شخصی» تبلیغ می‌شود تفکیک کرد. مبنای قانونی این حوزه، ماده ۱۲۲ قانون برنامه چهارم و آیین‌نامه اجرایی آن است که اجازه فعالیت موسسات غیردولتی خدمات حفاظتی و مراقبتی را فقط با مجوز، نظارت و کنترل دقیق پلیس (ناجا/فراجا) پیش‌بینی کرده است.

«پلیس‌یار یا عامل اجرایی موسسه خدمات حفاظتی و مراقبتی» دارای مجوز است

وی افزود: در ادبیات حقوقی ایران عنوانی به نام «محافظ شخصی قانونی» وجود ندارد و اصطلاح درست، «پلیس‌یار» یا «عامل اجرایی موسسه خدمات حفاظتی و مراقبتی دارای مجوز» است. این نیروها باید از طریق یک موسسه مجاز و به شکل رسمی به کار گرفته شوند، آموزش دیده باشند و صلاحیت امنیتی و حرفه‌ای آنها تأییدشده باشد. همچنین فعالیت آنها باید در چارچوب قرارداد موسسه با کارفرما انجام شود. در این ساختار، موسسه در قبال قصور یا تخلفات نیروهای خود مسوولیت قراردادی و مدنی دارد؛ به این معنا که رابطه کاری، نظارت، پاسخگویی، آموزش و بیمه همگی در یک چارچوب رسمی و قابل پیگیری تعریف می‌شود.

آیا انتشار آگهی «استخدام بادیگارد شخصی» می‌تواند مصداق جرم باشد؟

این عضو هیات علمی در پاسخ به این سوال که آیا انتشار این آگهی‌ها می‌تواند مصداق تخلف یا جرم باشد؟ گفت: بله؛ انتشار این آگهی‌ها می‌تواند هم تخلف صنفی/انتظامی باشد و هم در برخی فروض، عنوان کیفری پیدا کند. از منظر مقررات بخشی، اولاً در تبصره ۳ ماده ۱۱ آیین‌نامه اجرایی موسسات خدمات حفاظتی و مراقبتی و دفاتر خدمات الکترونیک انتظامی تصریح شده که «راه‌اندازی محافظین شخصی (بادیگارد) و کارآگاه خصوصی مجاز نیست» بنابراین اگر آگهی ناظر به چنین خدمتی باشد، از حیث ماهوی در تعارض با مقرره خاص این حوزه قرار می‌گیرد.

شکل‌گیری یک بازار موازی امنیت

این جرم‌شناس در پاسخ به این سوال که به نظر شما افزایش آگهی‌های استخدام بادیگارد در فضای مجازی چه تبعات اجتماعی و امنیتی می‌تواند داشته باشد؟ گفت: از منظر جامعه‌شناسی جنایی، استمرار و افزایش آگهی‌های «استخدام بادیگارد» در فضای مجازی را می‌توان نشانه شکل‌گیری یک بازار موازی امنیت دانست؛ بازاری که در آن «تقاضای امنیت» به‌جای عبور از مسیرهای رسمی قانونمند، به‌سمت کنشگران خصوصی بعضاً فاقد نظارت موثر حرکت می‌کند.

باید از شکل‌گیری بازار خاکستری امنیت جلوگیری شود

خاقانی اصفهانی گفت: مقابله با افزایش آگهی‌های بادیگارد در فضای مجازی نباید صرفاً کیفری و پسینی باشد بلکه نیازمند یک رویکرد ترکیبی شامل تنظیم‌گری، پیشگیری اجتماعی و نظارت هوشمند است. در واقع قوانین موجود نیز چنین ظرفیتی را دارند و بر تقویت امنیت عمومی، نظارت پلیس بر موسسات حفاظتی و جلوگیری از فعالیت‌های بدون مجوز تأکید کرده‌اند.